

Хүүхэд, өсвөр үеийнхний оролцооны үнэлгээ

Child and Adolescent Scale of Participation (CASP)

А.БАЛЖИННЯМ
Төслийн зөвлөх

Үнэлгээний тухай

Зорилго:

1. CASP үнэлгээний тухай, ач холбогдол, хэрэглээ
2. Үйл ажиллагаа, оролцооны түвшинг сайжруулах хүрээнд туршиж үзэх, ач холбогдлын талаар тунгаан бодох

CASP ба ICF

- Энэ үнэлгээ нь ICF-хүрээнд хийгдсэн.
  - Child and Family Follow up survey: 2 дахь хэсэг
- 2004, 2009 онд Tufts их сургуулийн хөдөлмөр заслын профессор Gary Bedell боловсруулсан
  - Director, Research on Child and Adult Activity Participation
- Тархины гэмтэлтэй америк хүүхдүүд дээр ашиглаж, үр дүнг хэвлүүлсэн (CFFS, 2011)

CASP-ийн үнэлгээний арга:

- Адилхан орчинд амьдарч буй нас чацуу хүүхдүүдтэй оролцоог харьцуулж үнэлдэг.
  - 2 насны бүлэгтэй: 5-12 насны; 13-17 насны
  - Эцэг эх болон асран хамгаалагч нар асуултад хариулна: өсвөр насныхан өөрсдөө хариулж болно
- Архаг өвчтэй эсвэл хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийн оролцоог үнэлдэг
- Энгийн, богино, хялбархан (10 минут)
- Олон улс оронд өргөн хэрэглэж байна
- Үнэ төлбөргүй , тусгай сургалт шаардлагагүй

Хоёр хувилбартай: 5-12 нас; 13-17нас

Дөрвөн үндсэн бүлэгтэй:

- Гэрийн орчин дахь оролцоо (6 зүйл)
- Сургуулийн орчин дахь оролцоо (4 зүйл)
- Олон нийт, нийгмийн орчин дахь оролцоо (5 зүйл)
- Гэрийн болон нийгмийн орчин дахь өдөр тутмын үйл ажиллагаа (5 зүйл)

CASP-ийн үнэлгээний арга:

20 зүйлтэй: 1-4 оноогоо үнэлнэ. (дээд оноо: 80; доод оноо:20)

- 4 = насандаа тохирсон бүрэн оролцоотой
  - үе тэнгийн адил насны хүүхдүүдтэй харьцуулахад адил түвшинд оролцох (туслах хэрэгсэлтэй, хэрэгсэлгүй)
- 3 = зарим нэг талаар оролцоо хязгаарлагдсан
  - үе тэнгийн адил насны хүүхдүүдтэй харьцуулахад ямар нэг хэмжээгээр бага оролцоотой (хааяа тусламж эсвэл хяналт шаардлагатай)
- 2 = маш их хязгаарлагдсан
  - үе тэнгийн адил насны хүүхдүүдтэй харьцуулахад оролцоо нь их хэмжээгээр хязгаарлагдсан (их хэмжээний тусламж, эсвэл хяналт шаардлагатай)
- 1 = бүтэн оролцоогүй,
- **“үнэлэх боломжгүй”** тухайн зүйл нь хүүхдийн настай холбоотой оролцохгүй байх үйл ажиллагааны талаар байвал энэ хариултыг сонгоно.

CASP-ийн үнэлгээний арга:

- Эцэг эх/асран хамгаалагчаас тухайн хүүхдийн оролцоонд саад болж буй орчны хүчин зүйлсийн талаар нэмэлтээр асууж тодруулна.
  - Бэрхшээлийг даван туулах стратеги
  - Орчинг өөрчлөхөд тусламж шаардлагатай эсэх,
- Зөв эсвэл буруу хариулт гэж байхгүй.

Үнэлэх аргачлал:

- Ярилцах, шуудангаар илгээх, утсаар ярих
- Нийт авч болох оноо 80 ба үүнийг 100 хувь гэж үзээд хувилж
ТООЦНО
  - Жишээ нь: хэрэв нийт оноо 66 байсан гэж үзвэл үүнийг 80-д хуваагаад (0.825) 100-аар үржүүлнэ. Нийт оноо 82,5 болно
- Бүлэг тус бүрээр үзүүлэлтийг гаргаж судалгааны ажилд ашиглаж болно
  - Гэрийн оролцоо $6 \times 4 = 24$
  - Нийгмийн оролцоо $4 \times 4 = 16$

Дүгнэлт

- Энэ үнэлгээний тусламжтайгаар тухайн хүүхдийн өвчин эмгэгийг эмчлэх тал дээр төвлөрөх биш оролцоо, үйл ажиллагааны талаар эцэг эх, гэр бүлтэй ярилцахад туслана.
- Үйл ажиллагаа чухал гэдгийг тодорхойлсон бол юу хийх талаарх бүх асуудлыг харж чадна (тэнцвэр, хүч, фитнес, туслах бүтээгдэхүүн, орчинг өөрчлөх гм)

Дүгнэлт

- Хүүхэд бүр сурч боловсрох эрхтэй; хүүхэд бүр бусад хүүхдийн адил сургуульд суралцах, найз нөхөдтэй болох, тоглох, өмсөх хувцсаа өөрөө сонгох, дэлгүүр явах, насанд хүрэхэд бэлтгэгдэх зорилго тавьдаг
- Энэ үнэлгээний арга нь эцэг эхэд хүүхдийнхээ үйл ажиллагаа, оролцооны зорилгын талаар олж харах, тэдэнтэй нэг баг болж, зорилгодоо хэрхэн хамт хүрч болох талаар олж мэдэхэд тусалдаг.

<https://canchild.ca/en/shop>

[PEGS 2nd Edition - Complete Kit](#)

CAD \$125.00

Perceived Efficacy and Goal Setting (PEGS) system enables young children (5-9 years) to self-report their perceived competence in everyday activities & set goals for intervention.

[PEM-CY - Participation and Environment Measure - Children and Youth](#)

Starting from CAD \$99.00; already available in 22 languages

The PEM-CY evaluates participation in home, at school, and in community, alongside environmental factors within each of these settings. PEM-CY is the first measure of its kind as it assesses both participation and environmental factors in the same framework.

[FOCUS](#)

Starting from CAD \$99.00; already in 8 languages

Focus on the Outcomes of Communication Under Six (FOCUS ©) is a clinical tool designed to evaluate change in communicative-participation in preschool children. ‘Communicative participation’ is the child’s communication and interaction in “real world” situations at home, school, or in the community.

CASP-үнэлгээний арга

Гэрийн орчин дахь оролцоо	4	3	2	1	ҮБ
1) Гэр бүлийн гишүүдтэйгээ гэр орондоо тоглож, зугаацаж хамт юм хийж чаддаг эсэх (хамтдаа тоглоом тоглох, хобби)					
2) Найз нөхөдтэйгээ гэр орондоо тоглож, зугаацаж хамт юм хийж чаддаг (тэдэнтэй утсаар, интернетээр ярих орно) эсэх					
3) Гэр орны ажил хийх, үүрэг хариуцлага хүлээх, шийдвэр хамт гаргадаг (гэр орны ажилд оролцох, гэрээрээ хийх үйл ажиллагаа, төлөлөгөөнд оролцож шийдвэр хамт гаргах,) эсэх					
4) Өөртөө үйлчлэх (хооллох, хувцаслах, усанд орох, үсээ самнах, шүдээ угаах, жорлонд бие засах) чадвар					
5) Гэр дотроо явах, гэрийн ойр орчим явах					
6) Гэртээ байгаа хүүхэд, насанд хүрсэн хүмүүстэй хаирлцах чадвар					

CASP-үнэлгээний арга

Нийгмийн орчин дахь оролцоо	4	3	2	1	NA
7) Хөрш айл, хамт олон найз нөхөдтэйгээ тоглох, чөлөөт цагаа хамт өнгөрөөх үйл ажиллагаа (тоглоом тоглох, кинотеатр явж кино үзэх, паркт зугаалах, хоолны газар орох)					
8) Олон нийтийн зохион байгуулалттай үйл ажиллагаанд оролцох (спортын уралдаан тэмцээн, шашны үйл, концерт, баяр наадам гм)					
9) Олон нийтийн газар болон хөршүүдийнхээрээ явах (ресторан, кинотеатр, парк гм) (тээврийн хэрэгсэл ашиглаж биш, тэр орчинд хэрхэн явдаг тухай)					
10) Олон нийт, ойр тойрны хүүхэд, насанд хүрсэн хүмүүстэй харилцах					

CASP-үнэлгээний арга

Сургуулийн орчин дахь оролцоо	4	3	2	1	NA
11) Сургууль дээрээ ангийнхаа хүүхдүүдтэй хамт сургуулийн үйл ажиллагаанд оролцох, суралцах					
12) Сургууль дээрээ бусад хүүхдүүдтэй хамт тоглох, соёл олон нийтийн үйл ажиллагаанд оролцох (спорт, дугуйлан, хобби, өдрийн цайны цаг гм)					
13) Сургуулийн эргэн тойронд явах (угаалгын өрөө явах, тоглоомын талбай орох, номын сан, цайны газар гм)					
14) Анги танхимдаа бусад хүүхдийн адил сургалтын материал, тоног төхөөрөмж ашиглах (ном, компьютер, сандал, ширээ гм)					
15) Сургууль дээрээ бусад оюутан, хүмүүстэй харилцах					

CASP-үнэлгээний арга

Гэр орон олон нийтийн орчин дахь өдөр тутмын үйл ажиллагаа	4	3	2	1	NA
16) Гэр орны ажил (хоол бэлдэх, угаалга, цэвэрлэгээ, аяга тавгаа угаах)					
17) Дэлгүүр явах, мөнгө зарцуулах (дэлгүүрээс юм худалдаж авах, өөрчлөлт хийх)					
18) Өдөр тутам хийх ажлаа зохицуулах (цаг хугацаанд нь хийх, дуусгах, цагаа зохицуулах,)					
19) Нийтийн тээврийн хэрэгслээр зорчих (сургууль руугаа, олон нийтийн үйл ажиллагаанд ирж очих, тээврийн хэрэгсэл жолоодох)					
20) Ажил хийх, хариуцлага хүлээх (хийж буй ажлаа дуусгах, цаг барих, ирц, хамт олонтойгоо харьцах)					

CASP-үнэлгээний арга

21a. Дээр дурдсан үйл ажиллагаанд оролцоход таньд саад болж буй зүйлийн төрлийг тодорхойлж бичнэ үү (жишээ нь, таны хүүхэд эсвэл бусад хүүхэд хийдэг зүйл; эсвэл таны гэр, сургууль эсвэл хамт олонтой холбоотой зүйлс) [*тодорхой бичнэ үү*:])

21b. Дээр дурдсан үйл ажиллагаанд оролцоход таньны хүүхдэд тус болох зүйлсийн төрлийг тодорхойлно уу (жишээлбэл, та эсвэл бусад хүмүүсийн хийдэг зүйл; эсвэл таны гэр, сургууль эсвэл хамт олны тухай) [*тодорхой бичнэ үү*]:

CASP-үнэлгээний арга

22. Таны хүүхдийн оролцоог сайжруулах зорилгоор туслах хэрэгсэл хэрэглэж байгаа юу? (жнь, хоолны хэрэгсэл, усанд орох сандал, компьютер гм). Хэрэв тийм бол ямар гэдгийг бичнэ үү

23. Таны хүүхдийн оролцоог сайжруулах зорилгоор гэр орон, сургууль дээр ямар нэгэн өөрчлөлт хийсэн үү (тавилга тохируулах, гэрэлтүүлэг, налуу зам гм). Хэрэв тийм бол ямар гэдгийг бичнэ үү

Ном зүй

- [Outcome Measure \(unsw.edu.au\)](http://unsw.edu.au)
- <http://sites.tufts.edu/garybedell/files/2012/07/CFFS-Administration-Scoring-Guidelines-9-24-111.pdf>
- [CASP-Form p17 Administration-Scoring-Guidelines-8-19-11 .pdf](#)
- [CASP-Youth-Version-Revised-12-29-11.pdf](#)